

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci žalobkyně: **K. T.**, zast. JUDr. Hanou Poprachovou, advokátkou se sídlem Svatojánské náměstí 47, 541 01 Trutnov, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5.11.2013, č. j. MPSV-UM/14499/13/4S-KHK, o příspěvku na péči, t a k t o :

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 5.11.2013, č. j. MPSV-UM/14499/13/4S-KHK a rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Hradci Králové ze dne 14.8.2013, č. j. MPSV-UP/1272928/13/AIS-SSL, se z r u š u j í a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 4.719,-Kč k rukám zástupkyně žalobkyně JUDr. Hany Poprachové, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 5.11.2013 bylo zamítnuto odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Úřadu práce ČR - krajské pobočky v Hradci Králové ze

dne 14.8.2013, č. j. MPSV-UP/1272928/13/AIS-SSL, které bylo jako správné potvrzeno.

Tímto rozhodnutím byl žalobkyni snížen příspěvek na péči z 8 000,- Kč měsíčně na částku 4 000,- Kč měsíčně od září 2013, neboť vzhledem k jejímu zdravotnímu stavu potřebovala pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupni závislosti podle § 8 odst. 2 písm. b) zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSS“), II. stupeň závislosti – středně těžká závislost a pomoc byla poskytována v souladu s § 7 odst. 2 zákona o sociálních službách.

V odůvodnění rozhodnutí ze dne 5.11.2013 žalovaný ocitoval relevantní právní úpravu příspěvku na péči, výsledek sociálního šetření ze dne 17.5.2013, učiněné závěry prvoinstančního rozhodnutí a dále v rámci odvolacího řízení vypracovaný posudek Posudkové komise MPSV s pracovištěm v Hradci Králové ze dne 17.10.2013 (dále jen „posudková komise“ nebo „PK“), která přezkoumávala posouzení stupně závislosti žalobkyně podle ZSS a závěry, k nimž žalovaný sám dospěl. Podle uvedeného posudku žalobkyně nebyla schopna zvládat 6 základních životních potřeb: b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost (ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 ZSS), což odpovídá stupni závislosti II (středně těžká závislost) dle § 8 odst. 2 písm. b) ZSS.

Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně včas podanou žalobou, v níž uvedla, že s rozhodnutím žalovaného, jakož i s rozhodnutím úřadu práce, který rozhodoval v prvním stupni, nesouhlasí, a to z několika důvodů. Uvedla, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně se opíralo o posudek OSSZ Trutnov, o výsledek tzv. sociálního šetření ze dne 17.5.2013 a nález ošetřujícího lékaře. Žalobkyně nesouhlasí se způsobem provedení tzv. sociálního šetření ze dne 17.5.2013, kdy se do domácnosti, kde žalobkyně žije, dostavily dvě pracovnice žalovaného, jež komunikovaly pouze s matkou žalobkyně, nezjišťovaly objektivně schopnosti a dovednosti samotné žalobkyně, s níž ani nemluvily. Ihned v úvodu sociálního šetření upozornily matku žalobkyně, že příspěvek na péči bude zkrácen na 4 000,- Kč, neboť tak se to děje každému, a proto tomu tak bude i v případě žalobkyně. Tento postup pak nesvědčí o objektivním přístupu pracovníků žalovaného k žalobkyni. Výsledek takového šetření nelze pokládat za dostatečný podklad pro další rozhodování ve věci.

Dále žalobkyně namítá, že v průběhu řízení byla zkrácena její práva dle správního řádu, neboť sama s ohledem na svůj zdravotní stav není schopna jednat samostatně, nemá však zákonného zástupce a ani jí nebyl ustanoven opatrovník, který by byl schopen účinně hájit její zájmy. Žalovaný a správní orgán prvního stupně tak postupovaly v rozporu s příslušnými ustanoveními správního řádu a nerespektovaly práva žalobkyně na řádné zastoupení v průběhu správního řízení. Obě rozhodnutí, jež byla v dané věci vydána, byla sice žalobkyni doručena, žalobkyně však není schopna posoudit jejich obsah a relevantně se k nim vyjadřovat,

stejně, jako nebyla schopna se relevantně vyjádřit k podkladům shromážděným v odvolacím řízení.

Porušení správního řádu v průběhu celého řízení považuje žalobkyně za podstatný důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí. Z opatrnosti pak žalobkyně namítá i skutečnost, že závěry posudkové komise hodnotící schopnosti žalobkyně v rozsahu 5 až 6 dovedností, nejsou správné. Žalobkyně vedle schopností, jež jsou uvedeny ve výčtu v odůvodnění rozhodnutí žalovaného, není schopna samostatné tělesné hygieny a péče o zdraví, tedy není schopna dalších dvou činností. Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí uvádí, že žalobkyně je schopna vlézt do vany a vylézt z vany, opomíjí však nutnost do vany napustit vodu, nutnost žalobkyni nasměrovat k vaně a vstupu do ní, nutnost podat jí veškeré nutné hygienické pomůcky do ruky. Pokud jde o péči o zdraví, žalobkyně není schopna sama si podat nutné léky, jež musí dle lékařského předpisu užívat.

K důkazu navrhla znalecký posudek ke schopnosti žalobkyně samostatně jednat. Závěrem navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a zavázal žalovaného k náhradě nákladů řízení žalobkyni.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě zopakoval předmět řízení, ocitoval příslušná ustanovení ZSS ve věci příspěvku na péči a učiněné závěry posudku PK ze dne 17.10.2013 (viz níže). K žalobním námitkám uvedl, že mu nepřísluší přehodnocovat posudek o zdravotním stavu žalobkyně zpracovaný posudkovými lékaři, neboť není kompetentní posuzovat zdravotní stav žalobkyně, když ani nedisponuje příslušnými odbornými znalostmi. Žalovaný zhodnotil posudek PK v souladu s ust. § 50 odst. 4 správního řádu. Rovněž mu nepřísluší hodnotit správnost a objektivitu sociálního šetření. Námitku proti nesprávnému postupu měla žalobkyně vznést již dříve, a to u příslušného správního orgánu – úřadu práce. Sociální šetření je pouze jedním z podkladů pro vydání posudkového závěru LPS OSSZ, která stejně jako PK nevyhodnotila sociální šetření pracovníků úřadu práce jako nedostačující či nevyhovující. Dále uvedl, že žalobní námitku ohledně zkrácení práv žalobkyně podle správního řádu nelze ze strany žalovaného objektivně posoudit. Uvedl, že neobdržel ani nezaznamenal žádný podnět ze strany žalobkyně či pečující osoby ke stanovení zmocněnce nebo opatrovníka, a proto neměl důvod pochybovat o schopnosti žalobkyně samostatně jednat s úřady. Navrhl, aby soud žalobu v plném rozsahu zamítl. Souhlasil s rozhodnutím věci bez jednání.

V replice na vyjádření žalovaného žalobkyně prostřednictvím své zástupkyně uvedla, že na žalobě trvá a opětovně poukázala na svoji neschopnost samostatně jednat, seznámit se s písemnými podklady pro rozhodnutí, či s obsahem spisů a lékařských zpráv. K tvrzení žalovaného, že nezaznamenal žádný podnět ze strany žalobkyně či pečující osoby ke stanovení zmocněnce nebo opatrovníka, z čehož dovozuje, že neměl důvod pochybovat o schopnosti žalobkyně samostatně jednat s úřady, uvedla, že to svědčí o formalistickém a byrokratickém přístupu jak

žalovaného, tak úřadů v předchozím řízení k žalobkyni. Zástupkyně žalobkyně uvedla, že jediné setkání se žalobkyní ji utvrdilo v tom, že žalobkyně se neorientuje nejen v dané problematice, ale i v běžném životě a je zcela neschopná se sama o sebe postarat. Přitom tento stav musel být zřejmý i při tzv. sociálním šetření. Žalobkyně je proto přesvědčena, že při zdravotním postižení, jímž trpí, mají úřady z vlastní iniciativy dbát o ochranu práv občanů, kteří nejsou schopni z objektivních příčin se o sebe starat a nejsou schopni relevantní komunikace s úřady. První krok k ochraně práv žalobkyně učinil teprve soud, když žalobkyni ustanovil právního zástupce. Vyslovila souhlas s rozhodnutím věci bez jednání, na nákladech řízení za právní zastoupení požadovala odměnu za tři úkony po 1 000,- Kč, tři režijní paušály po 300,-Kč a 21% DPH, celkem 4 719,-Kč.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě rozhodl bez jednání za souhlasu obou účastníků řízení v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s.

V přezkumném řízení soud vycházel z obsahu předložených správních spisů prvoinstančního a odvolacího správního orgánu a ověřil z nich následující rozhodné skutečnosti:

1) Řízení ve věci příspěvku na péči bylo zahájeno z moci úřední dne 17.5.2013 z důvodu konce platnosti předchozího posouzení stupně závislosti žalobkyně (k 30.4.2013). Posouzení stupně závislosti je provedeno k datu 1.5.2013.

Příspěvek na péči byl žalobkyni přiznán od 1.1.2007 pro stupeň závislosti III – těžká závislost, s dobou platnosti do 30.11.2009. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 15.3.2010 bylo rozhodnuto tak, že žalobkyni bude nadále poskytován příspěvek na péči v původní výši 8 000,-Kč měsíčně (pro stupeň závislosti III – těžká závislost), a to s platností do 30.4.2013. V odůvodnění tohoto rozhodnutí je při hodnocení úkonů péče o vlastní osobu a soběstačnosti (podle právní úpravy ZSS platné do 31.12.2011) vyjmenováno, že žalobkyně potřebuje pomoc nebo dohled mimo jiné při těchto úkonech: koupání nebo sprchování, péče o ústa, vlasy nehty, holení; provedení si jednoduchého ošetření, dodržování léčebného režimu.

2) Úřad práce ČR - krajská pobočka v Hradci Králové, kontaktní pracoviště Trutnov (dále jen „úřad práce“) provedl dne 17.5.2013 sociální šetření v místě bydliště žalobkyně (v souladu s § 25 odst. 1 ZSS), které je jedním z podkladů pro posouzení stupně závislosti lékařem posudkové služby okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „LPS OSSZ“). Podle písemného záznamu o sociálním šetření se žalobkyně v domácím prostředí pohybuje bez kompenzačních pomůcek, mimo domov není schopna se pohybovat bez pomoci jiné osoby. Je orientována dobou,

není orientována zrakem (v 16 letech věku došlo k úplné slepotě), orientace sluchem je velmi ztížena, nutnost mluvit hlasitě. Odmítá nosit naslouchátka pro pískot v uších. Je částečně orientována cizími a blízkými osobami, rozezná je po hlase, pokud mluví velmi hlasitě. Je schopna porozumět základním situacím, složitější v ní vzbuzují nervozitu. Ví, jak se jmenuje a kde se narodila. Nerozezná finance. Nerozumí a není schopna přečíst psanou zprávu, není schopna manipulace s mobilem. Není schopna si uvařit ani jednoduché jídlo, přenést talíř nebo hrníček na stůl. Je schopna se sama napít, pokud jí matka připraví jídlo, je schopna se sama najíst převážně lžící. Při oblékání a obouvání je nutná pomoc s úpravou vzhledu (sama vše obléká naruby), matka jí oblečení podává po vrstvách. Při tělesné hygieně je nutný dohled matky, hrozí možnost úrazu, *potřebuje pomoc při vstupu a výstupu z vany*, hrozí možnost úrazu. Ve vaně se posadí, je schopna se sama namydlit, opláchnout, osušit, rozumově i fyzicky ovládat pákové baterie, matka dohlíží, aby nedošlo k úrazu. Na WC je schopna si dojít sama. Nebere žádné léky, potřebu ošetření si uvědomuje. Dopravu k lékařům zajišťuje rodina. Celý den tráví s matkou. Není schopna zvládat péči o domácnost.

3) V posudku LPS OSSZ Trutnov ze dne 22.7.2013 je uvedeno, že při posouzení zdravotního stavu žalobkyně lékařka OSSZ vycházela ze zdravotnické dokumentace ošetřujícího lékaře – MUDr. T. R. ze dne 1.7.2013 se skutkovým zjištěním, že u žalobkyně byla zjištěna: oboustranná slepota pro inoperabilní amoci sítnice oboustranně, oboustranná percepční nedoslýchavost těžkého stupně – ztráty sluchu dle Fowlera 76,45% dle audio 2/2009 (novější vyšetření nedoloženo), mentální retardace středního stupně (dle dokumentace z roku 2007, IQ=48, aktuální vyšetření nedoloženo). V posudkovém zhodnocení je uvedeno, že se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav na podkladě kombinovaného postižení zraku a sluchu a mentální retardace. Sociální šetření je v korelaci se zjištěným zdravotním stavem. Hodnocení odpovídá závislosti II. stupně, žalobkyně není schopna zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace. V posudkovém výroku je uvedeno, že se jedná o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. b) ZSS považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), která není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb. Žalobkyně potřebovala z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby při pěti základních životních potřebách: b) orientace, c) komunikace, d) stravování, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.

4) Úřad práce na podkladě výše uvedeného posouzení vydal dne 14.8.2013 rozhodnutí, č.j. MPSV-UP/1272928/13/AIS-SSL, kterým byl žalobkyni snížen příspěvek na péči z 8 000,- Kč měsíčně na částku 4 000,- Kč měsíčně od září 2013.

5) Odvolací orgán (žalovaný) žalobou napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí úřadu práce. V odůvodnění odkázal na posudek PK MPSV s pracovištěm v Hradci Králové ze dne 17.10.2013, který byl k žádosti žalovaného vypracován pro účely odvolacího řízení. Podle závěru

citovaného posudku k datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně osobou starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. b) ZSS považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžadovala každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a nebyla schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb. Dle PK nebyla žalobkyně schopna zvládat 6 základních životních potřeb: b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.

Tento zdravotní stav byl i ke dni 1.5.2013. PK při svém posouzení vycházela z posudkového spisu OSSZ Trutnov, ze spisu odvolacího orgánu, ze zdravotní dokumentace ošetřujícího praktického lékaře - MUDr. T. R., lékařského nálezu zaslaného žalobkyní k jednání PK (MUDr. V., oční oddělení Trutnov, ze dne 7.10.2013) a z výsledků sociálního šetření ze dne 17.5.2013. Žalobkyně nebyla jednání PK přítomna, neboť PK považovala podkladovou dokumentaci za dostatečnou k projednání v nepřítomnosti žalobkyně a k přijetí posudkového závěru.

PK uvedla, že přezkoumala posudkový závěr LPS OSSZ Trutnov ze dne 22.7.2013, protože žalovaný nepožádal o aktuální posouzení, se zjištěním, že tento závěr nevycházel ze správných posudkových kritérií. PK uvedla, že žalobkyně je osobou s úplnou nebo praktickou slepotou. PK tak v rozporu s posudkem LPS OSSZ Trutnov uznala jako nezvládanou základní životní potřebu e) oblékání a obouvání, neboť žalobkyně pro nevidomost není schopna si správně vybrat a sladit oblečení, potřebuje dopomoc při upravení oděvu. K odvolacím námitkám žalobkyně proti prvoinstančnímu rozhodnutí, že jí nebyly uznány úkony – mobility, oblékání, celkové hygieny a péče o zdraví, které není schopna zvládnout, PK uvedla, že nutnost doprovodu je zohledněna v základní životní potřebě b) orientace. Žalobkyně má zachovány fyzické schopnosti pro samostatnou chůzi i v bariérovém prostředí, ale pro ztrátu zraku potřebuje mimo domov doprovod druhé osoby. Základní životní potřebu e) oblékání a obouvání, uznala PK jako nezvládanou. Ke zvládání celkové hygieny PK konstatovala, že žalobkyně zvládá osobní hygienu samostatně, matkou je uváděna potřeba preventivního dohledu, který však není posudkovým kritériem, pro které by žalobkyně neměla zvládnout tělesnou hygienu samostatně. Vzhledem k tomu, že se žalobkyně v přirozeném prostředí orientuje, není fyzicky limitována. PK neshledala neschopnost samostatně vlézt a vylézt z vany jako posudkově odůvodněnou. U základní životní potřeby h) péče o zdraví nebyla doložena potřeba každodenní pomoci při této činnosti. Po uvedeném zhodnocení dospěla PK k závěru, že posudkový závěr LPS OSSZ Trutnov ze dne 22.7.2013 lze potvrdit, protože správná aplikace posudkových kritérií nevede ke změně posudkového závěru LPS OSSZ Trutnov. Ke dni 1.5.2013 žalobkyně nezvládá 6 základních životních potřeb a v souladu s § 8 odst. 2 písm. b) ZSS se jedná o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost).

Soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že **žaloba je důvodná**.

Při posouzení věci soud vycházel z následujících rozhodných skutečností, platné právní úpravy a učiněných právních závěrů:

Podle § 7 odst. 1 a 2 ZSS se příspěvek na péči poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Nárok na příspěvek má osoba uvedená v § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče uvedený v § 83 nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1 nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu.

Podle § 8 odst. 2 ZSS se osoba starší 18 let věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve

- a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,
 - b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,
 - c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,
 - d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb,
- a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.

Podle § 9 odst. 1 ZSS se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.

Podle § 25 odst. 2 ZSS Krajská pobočka Úřadu práce provádí pro účely posuzování stupně závislosti sociální šetření, při kterém se zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném sociálním prostředí. Sociální šetření provádí sociální pracovník. Podle § 25 odst. 3 ZSS při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.

Soud konstatuje, že zdravotní stav žalobkyně pro účely poskytování příspěvku na péči byl posouzen jednotlivými posudkovými orgány v souladu s platnou právní úpravou, jak je podrobně citováno shora. Žalobkyně však s provedeným hodnocením a posouzením zvládat jednotlivé životní potřeby ve smyslu § 9 ZSS nesouhlasí. V žalobě namítala, že není schopna samostatné tělesné hygieny a péče o zdraví, tedy není schopna dalších dvou činností.

Soud konstatuje, že s účinností od 1.1.2012 (a poté ještě několikrát) byl novelizován ZSS, který zavedl při posuzování stupně závislosti hodnocení schopnosti zvládat 10 základních životních potřeb, oproti dřívější právní úpravě, která podrobněji hodnotila úkony péče o vlastní osobu a soběstačnosti s nutností pomoci nebo dohledu (18 úkonů péče o vlastní osobu a 18 úkonů soběstačnosti).

V projednávaném případě PK MPSV na rozdíl od LPS OSSZ Trutnov uznala jako nezvládanou životní potřebu e) oblékání a obouvání. Žalobní argumentaci ohledně nezvládání dalších dvou životních potřeb neuznala.

Soud konstatuje, že podle záznamu ze sociálního šetření ze dne 17.5.2013 je zřejmé, že žalobkyně potřebuje pomoc při vstupu a výstupu z vany a celkově dohled matky při tělesné hygieně.

V odůvodnění předchozího rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 15.3.2010, kterým bylo rozhodnuto tak, že žalobkyni bude nadále poskytován příspěvek na péči v původní výši 8 000,-Kč měsíčně (pro stupeň závislosti III – těžká závislost), je při hodnocení úkonů péče o vlastní osobu a soběstačnosti (sice podle právní úpravy ZSS platné do 31.12.2011) vyjmenováno, že žalobkyně potřebuje pomoc nebo dohled mimo jiné při těchto úkonech: koupání nebo sprchování, péče o ústa, vlasy nehty, holení; provedení si jednoduchého ošetření, dodržování léčebného režimu.

V posudku PK ze dne 17.10.2013 je ke zdravotnímu postižení žalobkyně mimo jiné uvedeno, že postižení je terapeuticky neovlivnitelné.

Soud, přestože si je vědom změny platné právní úpravy ve věci příspěvku na péči, s přihlédnutím k neměnnému postižení žalobkyně, které se naopak s přibývajícím věkem může zhoršovat, nemůže přehlédnout tento rozdíl při hodnocení životní potřeby f) tělesná hygiena, případně i životní potřeby h) péče o zdraví, který může být zásadní, neboť při neschopnosti zvládat 7 nebo 8 základních životních potřeb, by se již jednalo o závislost na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III – těžká závislost. Soud v této souvislosti poukazuje i na skutečnost, že PK žalobkyni neviděla a učinila posudkový závěr v její nepřítomnosti. Ač zákon neukládá přímé osobní vyšetření posuzované osoby lékařem OSSZ a posudkovou komisí MPSV v řízení o příspěvku na péči podle ZSS, mělo by být pravidlem, jak je uvedeno v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14.9.2001, č.j. 4 Ads 82/2011- 44, dostupného na www.nssoud.cz. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku dále dodává, že takové pravidlo nemůže platit bezvýjimečně a vždy musí být náležitě zohledněny konkrétní okolnosti projednávaného případu. Soud je přesvědčen o tom, že v daném případě při zohlednění zdravotního postižení žalobkyně, bylo namístě, aby PK žalobkyni přizvala k jednání a provedla její přímé osobní vyšetření.

Konečně za největší pochybení žalovaného a důvodnou žalobní námitku soud shledal skutečnost, že žalobkyně, která s ohledem na svůj zdravotní stav nebyla

schopna v řízení před správním orgánem samostatně jednat, jí neustanovil (a to již správní orgán prvního stupně) opatrovníka podle § 32 odst. 2 písm. a) a f) zákona č. 500/2004 Sb., správní řad.

Podle citovaného ustanovení § 32 odst. 2 písm. a) a f) správního řádu: „Správní orgán ustanoví opatrovníka a) účastníkovi uvedenému v odstavci 1, pokud nemá zákonného zástupce nebo nemůže-li ho zákonný zástupce zastupovat a nemá-li opatrovníka podle zvláštního zákona, f) osobám zvlášť těžce zdravotně postiženým, s nimiž se nelze dorozumět ani prostřednictvím tlumočníka nebo prostředníka podle § 16 odst. 5.

Již ze samotného sociálního šetření muselo být pracovníkům žalovaného zřejmé, že žalobkyně, která je slepá a téměř hluchá, navíc mentálně retardovaná, nemůže sama činit úkony ve věci příspěvku na péči, tj. seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí, učinit návrhy na doplnění dokazování dle správního řádu či ZSS, převzít doručované rozhodnutí a sama bez pomoci jiné osoby činit další relevantní úkony. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že v předchozím správním řízení ve věci příspěvku na péči byl žalobkyni rozhodnutím Městského úřadu Trutnov, odborem sociálních věcí, školství a zdravotnictví ze dne 26.11.2009, č.j. U 2/2009 ustanoven podle § 32 odst. 2 písm. a) a f) správního řádu správní opatrovník v celém rozsahu ve věci příspěvku na péči, a to paní R.T., matka žalobkyně. V odůvodnění citovaného rozhodnutí pak správní orgán uvedl, že k žádosti matky žalobkyně, lékařské zprávy ze dne 30.10.2009 a sociálního šetření v domácnosti dne 13.9.2010, bylo zjištěno, že žalobkyně není schopna sama činit úkony ve věci příspěvku na péči. I ve světle tohoto zjištění soud nemůže přijmout argumentaci žalovaného, že neobdržel ani nezaznamenal žádný podnět ze strany žalobkyně či pečující osoby ke stanovení zmocněnce nebo opatrovníka, a proto neměl důvod pochybovat o schopnosti žalobkyně samostatně jednat s úřady. V samotném záznamu ze sociálního šetření ze dne 17.5.2013 je uvedeno, že „žalobkyně není orientována zrakem, orientace sluchem je velmi ztížena, je schopna porozumět základním situacím, složitější situace v ní vzbuzují pocit nervozity, jelikož jsou dlouhá a složitě se žalobkyni přes problém se sluchem vysvětlují, nerozumí a není schopna přečíst psanou zprávu...” (poznámka soudu: lze takové osobě bez opatrovníka doručit rozhodnutí?). Při vědomí další skutečnosti, vyplývající ze zdravotní dokumentace, že v případě žalobkyně se jedná o mentální retardaci středního stupně (IQ=48), je více než zřejmé, že v řízení před správním orgánem byla porušena práva žalobkyně podle správního řádu. Zatímco zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách byl ve věci příspěvku na péči od doby předchozího rozhodnutí žalobkyně (15.3.2010) podstatně novelizován, správní řád v otázce zastoupení ve smyslu ust. § 32 se nezměnil. Žalovanému tak mělo být z jeho úřední činnosti známo, že žalobkyně je osobou, které byl v minulosti ustanoven opatrovník pro správní řízení, a měl ji proto být ustanoven i pro řízení, které je předmětem tohoto soudního přezkumu.

Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že v řízení před správním orgánem došlo k vadám, pro které krajskému soudu nezbylo, než zrušit napadené rozhodnutí žalovaného včetně rozhodnutí, které mu předcházelo pro vady řízení podle § 78 odst. 1 a 3 s. ř. s. z důvodů uvedených v § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění a podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Současně soud vrací věc žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž žalovaný bude vycházet z výsledků zjištěných krajským soudem. Předně je třeba žalobkyni ustanovit opatrovníka pro správní řízení, doplnit sociální šetření se zaměřením na podrobnější rozhovor se žalobkyní a opatrovníkem ohledně schopnosti žalobkyně zvládat žalobou sporované základní životní potřeby f) tělesná hygiena a j) péče o zdraví. Dále bude žalovaný postupovat dle § 25 a násl. zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Výrok II. o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má úspěšný účastník právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšná žalobkyně požadovala náhradu nákladů řízení za zastoupení advokátem, a to odměnu advokáta podle ust. § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. a) d), vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů za tři úkony po 3.100,-Kč (převzetí a příprava zastoupení, 2x písemné podání soudu týkající se věci samé - doplnění žaloby, vyjádření), 3 režijní paušály po 300,-Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, 21% DPH, celkem tedy 4 719,-Kč. Soud proto výrokem II. závázal žalovaného k úhradě těchto nákladů řízení k rukám zástupkyně žalobkyně.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 6. června 2014

JUDr. Ivona Šubrtová, v.r.
samosoudkyně